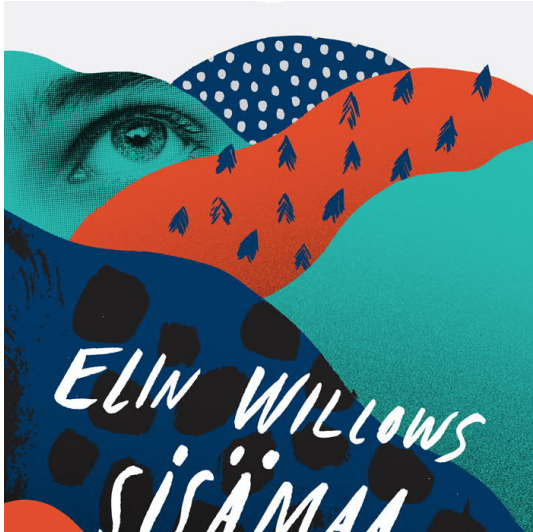

Elin Willows: Sisämaa

[AM/31 ADMIN](#)

Valintana yksinäisyys – RIITTA VAISMAA (8.7.2018)

Nuori nainen muuttaa tuhat kilometriä pohjoiseen, Ruotsin Norrlannin sisämaahan lähelle napapiiriä. Hän oppii kaamoksen pimeyden sekä kevään ja kesän kirkkauden, ainaisen valon. Yllättäen naisen on helpompi kestää kaamos kuin aika ilman pimeyttä.

Olen itse muuttanut nuorena tuhat kilometriä pohjoiseen. Kun aikaa kului, kevään lisääntyvä valo ja kesän yötön yö muuttuivat kaamosta tärkeämmiksi. Lähellä Elin Willowsin *Sisämaan*seutua asuva ystäväni sanoi keskellä syvintä kaamosta, että ”mitä pimiämpää on, sitä lähempänä on juhannus”. *Sisämaan* minäkertojan tarinassa aikaa ei kulu niin paljon, että päähenkilön kokemusmaailma ehtisi muuttua, jos se on muuttuakseen. Norrlannin sisämaa on todellinen alue, ei mikä tahansa kaukana merestä oleva seutu. Sisämaa on oma biologinen alueensa, samoin mm. meteorologinen alue. Sisämaata rajoittavat tunturit, toisaalla se ulottuu Suomen rajalle. Suomessa syntynyt mutta Ruotsissa kasvanut ja nyttemmin Suomessa asuva Willows tietää, mistä kirjoittaa, vaikka hän samalla taitavasti kuvaa norrbottenilaista maalaiskylää nimettömänä paikkana ei oikein missään. Kylä tarjoaa kerronnalle kehykset ja sopii erinomaisesti korostamaan päähenkilön yksinäisyyttä.

Nainen muuttaa sisämaahan, koska se on hänen poikaystävänsä kotipaikka. Nuorten rakkaus päättyy eroon jo, ennen kuin minäkertoja ehtii yhteen autoon mahtuneita muuttolaatikoitaan purkaa. Hän päättää kuitenkin jäädä kylään. Hän on tehnyt valinnan eikä aio päätöstään muuttaa. Hänellä on oikeus valintaansa. Hän vuokraa pari huonetta ja pääsee kyläkauppaan töihin. Hän on outo kylässä, missä kaikki tuntevat toisensa ja toistensa juuret monessa sukupolvessa.

Sisämaan kertoja ei avaa juuri lainkaan taustaansa. Käy ilmi, että hän muuttaa lapsuudenkodistaan ja että hän kaipaava merta. Ei Willows muistakaan *Sisämaan* henkilöistä kerro taustoja eikä tulevaisuutta. Päähenkilön erillisyys korostuu tehokkaasti, kun toisten taustat ja tekemiset ovat kuvaamattakin kaikkien tiedossa. Nainen on kummajainen, jonka kaikki tapaavat. Onhan hän töissä paikassa, jossa jokainen käy.

Hän on kuin huutomerkki kaupan kassalla. Kaikki haluaisivat kysyä, miksi nainen jää kylään. Willows ei kerro muuta syytä kuin sen, että nainen on tehnyt valintansa, jossa hän pysyy, kunnes kenties joskus on syytä tehdä uusi valinta. Hänellä on oikeus valintaansa. Willowsin ratkaisu jää askarruttamaan, vaivaamaan.

Kylän ihmiset, joista nainen tapaa lähinnä työtovereitaan, ovat ystävällisiä ja pyrkivät ottamaan naisen piiriinsä. Tämä lusikoi tauoilla ikäviä eineksiä eikä päästä ketään lähelleen, juttelee itsestäänselvyyksiä, puhuu ehkä säästä. Jonkin ajan kuluttua nainen alkaa käydä muiden mukana viikonloppuisin hieman kylästä syrjässä tunturin alarinteessä olevassa Hotellissa, mutta sielläkin hän on useimmiten itsekseen.

Luonto on sisämaan pienessä kylässä lähellä. Se kiehtoo naista vaikkakin samalla hämmentää ja pelottaa. Hän ei ole aiemmin ollut missään tekemissä jään kanssa. *Sisämaassa* jäällä kävellään ja hiihdetään ja ajetaan erilaisin menopelein. Naisella ei ole käsitystä, pitääkö jään paksuuden olla kymmenen senttiä vai metri, ennen kuin se kantaa. Lopulta hän jopa ajaa autoa jäällä.

Ajokortti ja auto naisen pitää hankkia päästäkseen edes jonnekin. Hän ei tosin ollut ikinä ennen tiennyt, että autolla vain ajellaan ilman, että ollaan minnekään menossa. Auto mahdollistaa tutustumisen ympäröivään luontoon. Tosin yksinäisyys rajoittaa tätäkin; ilman seutua tuntevaa seuraa nainen ei uskalla edetä kovinkaan kauas ajoväyliltä.

Willowsin romaani tai pienoisromaani ei ole niukka ja pelkistetty vain ihmiskuviltaan vaan myös koko ilmaisultaan. Lyhyt muoto tukee teoksen keskeisiä teemoja, yksinäisyyttä ja masennusta. Naisen elämä on paitsi yksinäistä myös puuduttavan yksitoikkoista. Hän käy työssä, menee kotiin syömään, mitä sattuu olemaan. Ainoa seura on aina auki oleva televisio, joka usein on vain turruttavaa taustahälyä. Viikonlopuiksi hän ostaa kioskista lehden ja karamelleja.

Sisämaa jakaantuu kolmeen osaan. Ensimmäisessä minäkertoja kuvaa tulonsa kylään ja asettumisensa sinne. Oma valinta korostuu. Toisessa osassa nousevat pintaan turtumus ja masennus, joka saa myös somaattisia oireita. Kolmannessa pilkahtaa toivon häivähdys. Nainen on ehkä taas valmis valintaan, muutokseen.

Sisämaa ei ole teemoistaan huolimatta synkkä romaani, ehkä paremminkin alakuloinen. Willows ei päästä niin lähelle päähenkilöään, että tämän kohtalo voisi syvästi koskettaa. Samalla etenkin keskimmäisen osan masennus on jopa kylmäävää. Sille kuitenkin kerronnan niukkuus luo eräänlaisen suojakelman.

Sisämaa on tyyliissään taitava. Mietityttämään se jää. Ehkä se vaatii ja ansaitsee toisen lukukerran.

Elin Willows: *Sisämaa* (Inlandet). Suom. Raija Rintamäki. Teos&Förlaget 2018. 191 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko